

Bankowe fundusze naprawcze w Unii Europejskiej

Wstęp

W ostatnich latach poszukuje się rozwiązań systemowych służących dezaktywacji kryzysów finansowych; należy podkreślić, że w europejskiej dyskusji na ten temat proponuje się instrumenty sprawdzone już w sytuacjach kryzysowych.

Podczas kryzysu finansowego subprime w większości krajów Unii Europejskiej można było dostrzec politykę preferowania sanacji banków i niedopuszczania do upadłości. Podstawowymi instrumentami sanacji banków są gwarancje i pożyczki z funduszy naprawczych o charakterze publicznym lub publiczno-prywatnym. Bez dźwigni finansowej procesu naprawczego nie jest na ogół możliwy sukces sanacji [Masiukiewicz, Nowak, 2012].

Artykuł prezentuje zręby tworzącego się europejskiego systemu funduszy naprawczych dla instytucji kredytowych, w tym także w obszarze polskich doświadczeń. Celem opracowania jest przegląd istniejących i projektowanych funduszy, ich krytyczna analiza oraz sformułowanie propozycji modelowych. Rozważania w niniejszym artykule ograniczono do rynku instytucji kredytowych przy zastosowaniu podejścia wszystkim mikroekonomicznego, ponieważ w wielu krajach (także w Polsce) dla sfery realnej tworzone są odrębne systemy antykryzysowe [Masiukiewicz, Nowak, 2012; Masiukiewicz, 2013].

Publiczny fundusz naprawczy jest rozumiany w niniejszym artykule jako fundusz gromadzony ze specjalnych opłat (np. podatków bankowych) lub wpłat budżetu państwa w celu wspierania procesów restrukturyzacji i naprawy przedsiębiorstw albo instytucji finansowych.

1. Fundusze naprawcze jako element sieci bezpieczeństwa finansowego

Kryzysów wykluczyć nie można, a zatem uzasadnione jest przygotowanie palety instrumentów antykryzysowych. W literaturze dotyczą-

*Prof. SGH, dr hab., Instytut Zarządzania Wartością, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, Szkoła Główna Handlowa, e-mail:piotr.masiukiewicz@wp.pl, ul. Madalińskiego 31/33, 02-544 Warszawa

cej analiz ostatniego kryzysu finansowego podkreśla się potrzebę większego obciążenia sektora finansowego kosztami dezaktywacji kryzysu przy jednoczesnym ograniczeniu wydatków z budżetów państw. Temu celowi mają służyć podatki bankowe [Dec, Masiukiewicz, 2011; Masciandaro, Passarelli, 2012].

Ważnym argumentem za tworzeniem krajowych i unijnego funduszy naprawczych są koszty upadłości banków – społeczne (utrata zaufania na rynkach, utrata oszczędności i inni) oraz ekonomiczne (wypłata środków gwarantowanych i inni) [Beck, Losse-Mueller, 2013; Masiukiewicz, 2013; Zingales, 2009].

W okresie kryzysu w Unii Europejskiej wystąpiły wśród polityków wyraźne preferencje na rzecz ratowania instytucji kredytowych i niedopuszczania do formalnej upadłości. Przyczyn nowego podejścia do sanacji banków można upatrywać między innymi w [Mesjasz, 2012]:

- niechęci krajów UE i samej Komisji Europejskiej do akceptowania upadłości (Program Drugiej Szansy w UE),
- skali niektórych banków europejskich, która przekraczała możliwości ich ratowania przez kraj macierzysty (np. aktywa trzech największych banków Holandii stanowiły w 2009 r. aż 406% PKB),
- występowaniu wysokiego stopnia globalizacji banków europejskich (średnio banki te 57% swojej aktywności prowadzą za granicą),
- pojawianiu się wysokiego stopnia współzależności systemów bankowych i politycznych w wielu krajach Europy Zachodniej (np. byli urzędnicy państwowi zajmują wysokie stanowiska bankowe),
- ochronie banków jako przejawu swego rodzaju nacjonalizmu ekonomicznego,
- oczekiwaniu przez klientów banków od władz (państwo przecież reguluje i nadzoruje sektor finansowy) ochrony swoich depozytów („Ruch oburzonych”, demonstracje antybankowe w Londynie itp.).

Sanacji banków wchodzących w spiralę kryzysu nie da się przeprowadzić bez instrumentów prawnych i finansowych – stąd potrzeba tworzenia funduszy naprawczych. Rola funduszy naprawczych ma jednak charakter także makroekonomiczny. Można wymienić następujące funkcje tych funduszy w zarządzaniu stabilnością finansową danego kraju:

- źródło finansowania procesów naprawczych w ramach europejskiej sieci bezpieczeństwa finansowego [Wierzba, 2012],
- instrument zapobiegania *contagion effect* [Masiukiewicz, 2013],

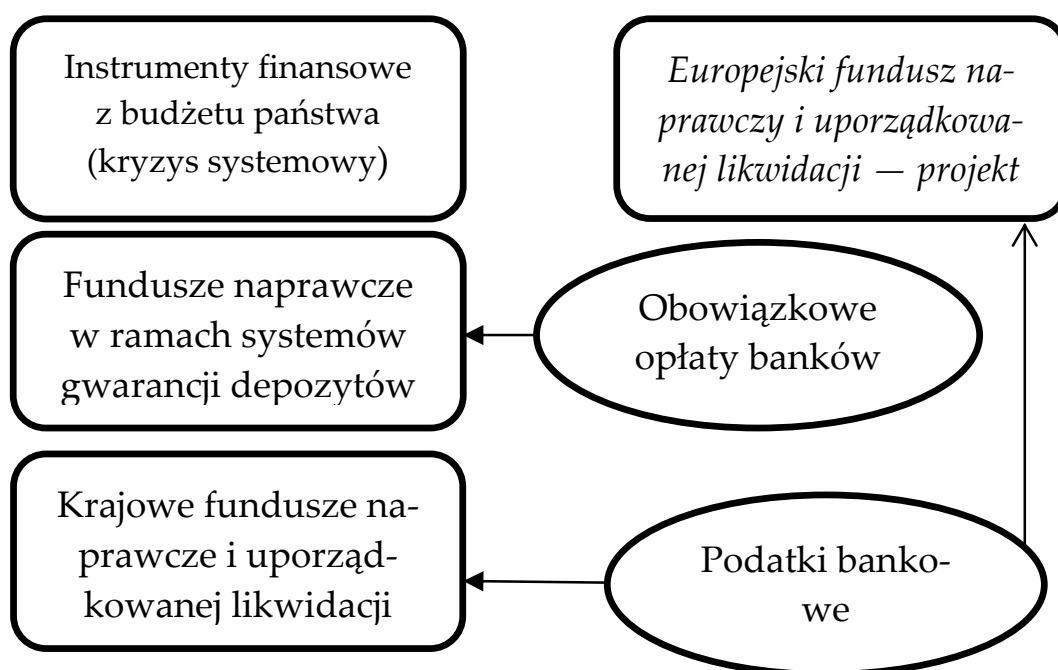
- instrument wspierania przejęć słabszych podmiotów [Masiukiewicz, 2013],
- środek oddziaływania na stabilność finansową kraju, oparty o kumulowanie środków na sanację w okresie stabilnego rozwoju gospodarki [Mesjasz, 2012; Wierzba, 2012; Zingales, 2009],
- czynnik umacniania poczucia zaufania w biznesie przez możliwość publicznej interwencji w zagrożonym podmiocie finansowym [Zingales, 2009],
- metoda odciążenia budżetu państwa od kosztów dezaktywacji kryzysu [Barnier, 2010; Beck, Losse-Mueller, 2013].

W niektórych krajach (np. Polska, Szwecja) fundusze naprawcze funkcjonują od dawna i wypełniają kluczową rolę antykryzysową w sieci bezpieczeństwa finansowego.

2. Typy funduszy naprawczych i źródła ich finansowania

Na system bankowych funduszy naprawczych w Unii Europejskiej składają się dwa typy tych funduszy, tj. odrębne fundusze publiczne (budżetowe) oraz fundusze wyodrębnione w ramach systemów gwarancji depozytów, które zarządzane są przez instytucje publiczne lub publiczno-prywatne (zob. rysunek 1).

Rysunek 1. System bankowych funduszy naprawczych w Unii Europejskiej

Źródło: Opracowanie własne.

Publiczne fundusze funkcjonujące odrębnie są zwykle finansowane ze specjalnie ustanowionego podatku bankowego [Masiukiewicz, Dec, 2012]. Fundusze naprawcze w ramach systemów gwarancji depozytów są finansowane ze składek uiszczanych na rzecz tych systemów przez instytucje kredytowe, co de facto jest także paropodatkami bankowym.

Odrębną instytucją ma być europejski fundusz naprawczy i uporządkowanej likwidacji (tzw. EUROTARP), którego projekt przygotowała Komisja Europejska (rysunek 1). Byłby on przeznaczony dla interwencji w SIFIs (*Systemically Important Financial Institutions*) i działałby w ramach unii bankowej [Mesjasz, 2012]. Źródłem finansowania będzie prawdopodobnie część wpływów krajowych z unijnego podatku od transakcji finansowych [Masiukiewicz, Dec, 2012].

2.1. Publiczne fundusze naprawcze

Celem publicznych funduszy naprawczych na szczeblu krajowym jest wsparcie procesów naprawczych instytucji kredytowych. W Hiszpanii utworzono na przykład z opłat od instytucji bankowych aż trzy odrębne fundusze naprawcze, tj. Fundusz Nabycia Aktywów Finansowych, Fundusz Restrukturyzacji Instytucji Bankowych oraz Fundusz Uporządkowanej Restrukturyzacji Banków. Oznacza to jednak rozdrobienie środków. Zestawienie funduszy dla wybranych krajów UE zawiera tablica 1.

Szerokie instrumenty antykryzysowe posiada Szwedzkie Biuro Zarządzania Długiem (SNDO). Z Funduszu Stabilizacyjnego może ono dokapitalizować bank. Norma dokapitalizowania wynosi maksymalnie równowartość dwóch punktów procentowych wskaźnika adekwatności kapitałowej danej instytucji kredytowej. Środki na ten cel pochodzą z utworzonego przez szwedzki parlament w 2009 r. funduszu stabilizacyjnego; którego celem jest wspieranie systemu finansowego w sytuacji kryzysu na rynkach finansowych. Zarząd nad funduszem powierzono SNDO. Rząd szwedzki przeznaczył około 1,7 miliardów euro, jako pierwszą wpłatę na tworzony fundusz, który następnie finansowany jest z opłat instytucji kredytowych. W przyszłości opłata ta ma być powiązana z ryzykiem, które generują poszczególne instytucje kredytowe, a fundusz ma zostać formalnie połączony z funduszem środków gwarantowania depozytów. W połowie 2010 r. suma zgromadzonych na rachunkach funduszu stabilizacyjnego osiągnęła około 3,3 miliardów euro.

Tablica 1. Publiczne fundusze naprawcze dla instytucji finansowych w wybranych krajach UE

Kraj	Typ funduszu	Podstawa stawki opłat	Stawki	Planowane zasoby
Niemcy	Fundusz Restrukturyzacji	Pasywa z wyłączeniem funduszy własnych i depozytów klientów (gwarantowanych)	0,02–0,04% stawka podst., 0,00015% dla pozabilansowych instr. pochodnych	Okolo 1 mld euro rocznie
Szwecja	Fundusz Stabilności (Szwedzkie Biuro Zarządzania Długiem)	Zobowiązania z wyłączeniami	Stawka opłaty 0,036%	2,5% PKB w ciągu 15 lat
Cypr	Fundusz naprawczy – projekt	Podatek od pasywów od banków i innych instytucji finansowych (pomniejszonych o gwarantowane depozyty oraz kapitał własny)	Podatek od pasywów według stawki 0,05%.	b.d.
Belgia	Fundusz Naprawczy Instytucji Finansowych (w ramach budżetu państwa)	Opłaty od instytucji finansowych (banki, firmy brokerskie, firmy ubezpiecz.) od wielkości depozytów oraz wartości polis ubezpieczeniowych	Stawka 0,15%	Okolo 0,5 mld euro rocznie
Wielka Brytania	Środki wpływają do budżetu państwa	Pasywa z wyłączeniem fund. własnych, gwarantowanych depozytów detalicznych, transakcji repo zabezp. obligacjami, zobow. ubezpieczycieli detalicznych w ramach grup bankowych	Stawki podatku: a) od zobow. banku 0,04% w 2011 roku, 0,07% 2012–2015, b) źródła finansowania z rynku międzybank. do 1 roku, 0,02% w 2011 i 0,035% od 2012	1,5–2 mld funtów rocznie
Francja	Środki wpływają do budżetu państwa	Aktywa ważone ryzykiem	Stawka 0,25%	0,4 mld euro rocznie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [*Funding Systemic...*, 2012, s. 7; *Analizy systemów...*, 2013; Juszczak, Snarski, 2011].

Docelowo fundusz stabilizacyjny ma mieć wartość równą 2,5% PKB Szwecji w 2023 roku. Ze wzmocnienia kapitałowego skorzystał jedynie bank Nordea (w wysokości około 500 milionów euro) [*Analizy systemów...*, 2013]. Wsparcie dla banków w sytuacji zagrożenia niewypłacalnością realizowane jest przez SNDO w imieniu rządu szwedzkiego w sytuacji, gdy występuje ryzyko poważnego zaburzenia w systemie finansowym. SNDO ma wówczas szeroki mandat do podjęcia samodzielnej interwencji w postaci m.in. wsparcia płynnościowego zagrożonej instytucji lub objęcia części udziałów w danej instytucji dającej prawo do podejmowania decyzji o charakterze strategicznym. Wsparcie to udzielane jest przez SNDO na warunkach komercyjnych i nie narusza zasad konkurencji w systemie finansowym. Instrument ten wykorzystany był jednokrotnie w odniesieniu do banku inwestycyjnego Carnegie. Wsparcie miało charakter krótkoterminowego zasilenia płynnościowego w wysokości ponad 200 milionów euro. Fundusze, z których korzystał SNDO pochodziły z banku centralnego i po przejęciu tego banku przez SNDO (następnie sprzedaży) instytucja ta oczekuje zwrotu zainwestowanych środków [*Analizy systemów...*, 2013].

Gwarancje rządowe dla banków są instrumentem wprowadzanym w Szwecji tymczasowo w okresie kryzysu systemowego, możliwe jest uzyskanie przez bank krótkoterminowej gwarancji rządu Szwecji na spłatę zaciągniętych przez niego pożyczek. Celem tego instrumentu jest obniżenie kosztów pożyczkowych w sektorze bankowym i zwiększenie akcji kredytowej dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Łączny limit dostępnych gwarancji wynosi 1,5 biliona SEK (ponad 160 miliardów euro), zaś zostały one do tej pory udzielone siedmiu bankom – ostatniemu w 2009 r. Najwyższy poziom udzielone gwarancje osiągnęły w 2009 r. – było to około 40 miliardów euro, w tym połowę tej kwoty stanowiły gwarancje dla Swedbank [*Analizy systemów...*, 2013].

Publiczne fundusze naprawcze występują w nielicznych krajach; chociaż podatek bankowy (opłatę) wprowadziło już 13 państw. Zdaniem autora, rozwiązania polegające na wpłatach podatków bankowych do budżetu państwa (tablica 1) nie gwarantują na przyszłość środków dla finansowania procesów naprawczych.

2.2. Fundusze naprawcze w ramach systemów gwarancji depozytów

Ważne znaczenie mają tzw. fundusze pomocowe wyodrębnione w ramach systemu gwarancji depozytów bankowych i zarządzane przez fundusze (agencje) równolegle z zarządzanymi funduszami gwarancji

(zob. tablica 2). Dysponują one zwykle środkami pozwalającymi na sanację kilku dużych banków jednocześnie. Brak jest niestety szerszych informacji o działalności tych funduszy.

Tablica 2. Fundusze naprawcze prowadzone w ramach systemów gwarancji depozytów w wybranych krajach europejskich

Lp	Kraj	Nazwa funduszu gwarancji depozytów	Instrumenty finansowe
1	Belgia	Fundusz Ochrony Depozytów i Instrumentów Finansowych	Wsparcie restrukturyzacji banków, wznowienia działalności lub procesu likwidacji banku
2	Hiszpania	Fundusz Gwarancji Depozytów w Inst. Bankowych, Fundusz Gwarancji Depozytów w Kasach Oszczędnościowych Fundusz Gwarancji Depozytów w Spółdzielczych Bankach Kredytowych	Subwencje, nabycie aktywów, pożyczki preferencyjne, gwarancje, objęcie akcji i udziałów, przeniesienie części operacji bankrutującej instytucji do innego podmiotu
3	Polska	Bankowy Fundusz Gwarancyjny	Pożyczki naprawcze, gwarancje, wykup akcji i udziałów, pożyczki na łączenie bs
4	Rumunia	Bankowy Fundusz Gwarancji Depozytów	Pożyczki z funduszu naprawczego, prowadzenie uporządkowanej likwidacji banków
5	Wielka Brytania	System Gwarantowania Usług Finansowych	Pożyczki, organizacja transferu rachunków klientów z zagrożonego banku, likwidacja niewypłacalnych instytucji
6	Ukraina	Fundusz Gwarancji Depozytów Osób Fizycznych	Transakcje purchase & assumption, transfer aktywów banku do banku pomocowego, zarządzanie przejęciem bankrutującego banku, prowadzenie uporządkowanej likwidacji banku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [Analizy systemów..., 2013].

Przykładem działań prewencyjnych i restrukturyzacyjnych na rzecz instytucji członkowskich są hiszpańskie fundusze gwarantowania depozytów. Dysponują one szeroką gamą instrumentów dezaktywacji kryzysu, które obejmują [*Analizy systemów...*, 2013]:

- pomoc finansową w formie dotacji, niskooprocentowanej pożyczki lub nabycia przez dany fundusz wybranych aktywów (akcji, części lub całości portfela kredytowego, obciążonych nieruchomości),
- udzielenie gwarancji instytucji zainteresowanej przejęciem zagrożonego banku lub kasy,
- objęcie przez fundusz nowych akcji danej instytucji, przeniesienie operacji do innego podmiotu, ułatwienie fuzji z inną instytucją finansową, wsparcie procesu zmian w systemie zarządzania bankiem lub kasą.

Poziom kosztów takich działań jest odnoszony do kosztu, jaki dany fundusz poniósłby, gdyby zaistniała konieczność wypłaty kwot gwarantowanych.

W okresie kryzysu subprime dwa spośród trzech funduszy (FGDEB oraz FGDCA) realizowały działania pomocowe dla swoich instytucji członkowskich. Największym z nich był zakup w 2009 r. akcji uprzywilejowanych Caja Castilla la Mancha za 1,3 miliarda euro przez Fundusz Gwarantowania Depozytów w Kasach Oszczędnościowych. Zakup ten odbył się w ramach prowadzonego przez Bank Hiszpanii przejęcia kasy i zasilenia nowymi środkami w łącznej wysokości 3,0 miliardów euro [*Analizy systemów...*, 2013]. Jednakże w wyniku ostatniego kryzysu finansowego środki tych funduszy okazały się nie wystarczające i Hiszpania zwróciła się o pomoc do Komisji Europejskiej i EBC.

Od 1999 r. francuski FGD realizuje działania pomocowe w stosunku do instytucji bankowych zagrożonych utratą wypłacalności — podejmowane jedynie na wniosek nadzoru bankowego. Fundusz uprawniony jest do udzielania pożyczek zagrożonym instytucjom oraz nabywania od nich wierzytelności i akcji. Po otrzymaniu wniosku od nadzoru, Zarząd Funduszu przygotowuje raport określający warunki pomocy. Jest on przyjmowany przez radę nadzorczą FGD, która ma prawo odmowy przyznania środków. Kryterium, które Rada bierze pod uwagę przy podejmowaniu decyzji jest zasada niższego kosztu, w porównaniu z koniecznością alternatywnej wypłaty środków gwarantowanych. W latach 2007–2010 FGD nie uczestniczył w żadnych działaniach pomocowych.

- Polskie rozwiązania dotyczące funduszy naprawczych obejmują:
- fundusz wspierania procesów naprawczych zarządzany przez BFG,
 - projektowany fundusz stabilizacyjny zarządzany przez BFG (projekt ustawy z 2013 r. jest w Sejmie) [Masiukiewicz, 2013].

Bankowy Fundusz Gwarancyjny udziela bankom zwrotnej pomocy finansowej w formie pożyczek, gwarancji i poręczeń oraz nabycia wierzytelności, z przeznaczeniem na:

- 1) usunięcie stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności,
- 2) połączenie banku z innym bankiem, jeżeli w banku przejmowanym powstało niebezpieczeństwo niewypłacalności lub przejęcie banku, rozumiane jako nabycie przedsiębiorstwa lub części przedsiębiorstwa prowadzonego przez bank znajdujący się w sytuacji niebezpieczeństwa niewypłacalności, a także przejęcie banku przez inny bank na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego,
- 3) nabycie udziałów albo akcji banku, w którym powstało niebezpieczeństwo niewypłacalności, przez nowych udziałowców lub akcjonariuszy.

Ustawa zezwala na udzielanie przez BFG pomocy finansowej na zasadach korzystniejszych od stosowanych przez banki. Fundusz może zatem udzielać pożyczek o mniejszym oprocentowaniu, pobierać mniejsze prowizje od udzielonych gwarancji i poręczeń, określać korzystne dla banków terminy spłat zobowiązań. Oprocentowanie pożyczek udzielanych przez Fundusz wynosi w skali roku od 0,1 do 0,4 stopy redyskontowej weksli [Analizy systemów..., 2013]. Fundusz naprawczy BFG był wielokrotnie wykorzystywany dla ratowania banków zarówno w kryzysie lat 90., jak i później, w pojedynczych przypadkach. Sanacja tych banków kończyła się zawsze sukcesem.

3. Błędne projekty instrumentów antykryzysowych

W sytuacji braku systemowych rozwiązań w postaci funduszy naprawczych, kiedy nagle wybucha kryzys — niektórzy niekompetentni politycy zaczynają poszukiwać środków na ratowanie systemu finansowego danego kraju w sposób mało odpowiedzialny. Takim przykładem był Cypr.

Przed koniecznością nagłego wprowadzenia opłaty kryzysowej stanął Cypr w pierwszym kwartale 2013 roku. Taką propozycję zgłosiła Komisja Europejska. Projekt zakładał jednorazową opłatę od oszczędności (9,9%) od klientów detalicznych banków i natychmiast wywołał sze-

reg protestów społecznych. P. Krugman uznał ten projekt „wielkim ciosem dla całego sektora bankowego”. Model tego rodzaju opodatkowania należy ocenić bardzo negatywnie; jest to de facto zawłaszczenie znacznej części kapitału prywatnego. Krytyka tego modelu obejmuje następujące argumenty:

- podważenie zaufania do bankowości w całej Unii Europejskiej,
- uchwalenie prawa podatkowego działającego wstecz,
- sprzeczność tego obciążenia z systemem gwarancji depozytów,
- nierówne potraktowanie podmiotów inwestujących w różne aktywa (także nieruchomości i inni),
- etyczna naganność zawłaszczenia części prywatnego kapitału w warunkach braku stanu wojny czy innego kataklizmu.

Pozytywna ocena tego modelu przez Europejski Bank Centralny budzi zdziwienie. W świetle dyskusji na temat rezygnacji w bankowości z doktryny „zbyt duży by upaść” i pełnego obowiązywania zasad rynkowych — być może właściwszym rozwiązaniem byłaby upadłość niektórych banków. Oczywiście koszty takiej ścieżki rozwiązania problemu byłyby wysokie.

4. Zarys modelu funduszu naprawczego

Każdy kraj powinien dysponować funduszem na cele naprawcze. Właściwym źródłem finansowania takich funduszy powinien być podatek lub opłata bankowa o elastycznym charakterze (np. zmniejszana w okresie kryzysu) [Masciandaro, Passarelli, 2012; *Draft Report*, 2011].

Model funduszu naprawczego dla instytucji kredytowych powinien charakteryzować się następującymi cechami:

- publiczny lub publiczno-prywatny charakter własności (przy zachowaniu kontroli państwa),
- nadzór nad funduszem ze strony rządowego komitetu (rady) stabilności finansowej,
- możliwie szeroki zakres instrumentów finansowych (gwarancje, pożyczki, wykup akcji i inne),
- niskie stawki opłat (podatków), z możliwością zawieszenia w okresie kryzysu,
- wieloletnia kumulacja środków w jednym funduszu (zasada koncentracji środków),
- elastyczne zarządzanie środkami (lokata niewykorzystanych środków, pożyczki dla innych funduszy).

Kwestią do rozważenia jest zakres podmiotowy działalności takiego funduszu. Wydaje się zasadnie objęcie pomocą z funduszu krajowego niektórych większych parabanków np. kas oszczędnościowo-kredytowych (przykład Hiszpanii).

Zakończenie

Dźwignie finansowe są niezbędne dla sprawnego i efektywnego prowadzenia procesu naprawczego, stąd w krajach europejskich budowane są systemy takich dźwigni dla sfery finansowej, a także odrębnie dla sfery realnej.

Fundusze naprawcze dla instytucji kredytowych tworzone są zarówno z publicznych, jak i prywatnych źródeł finansowych. Kumulacja środków w publicznych funduszach naprawczych powinna następować w okresach wzrostu dobrej koniunktury — jest to zatem pozytywny czynnik antycykliczności w sektorze. Polska w latach 90. była jednym z prekursorów tworzenia bankowych funduszy naprawczych.

Wydaje się niewłaściwym kierunkiem działań tworzenie wielu funduszy naprawczych w skali kraju (Hiszpania i inni), gdyż powoduje to rozdrobnienie celów i słabszą ich siłę kapitałową. Ważne jest szybkie stworzenie funduszu europejskiego w ramach Programu Naprawy i Uporządkowanej Upadłości instytucji finansowych.

W polityce KE pojawił się nowy paradygmat zarządzania dotyczący prymatu procesów naprawczych nad upadłościowymi. Brak szerszych badań i publikacji w omawianym zakresie uzasadnia potrzebę dalszych analiz oraz interdyscyplinarnego podejścia do tej problematyki.

Literatura

1. *Analizy systemów gwarantowania na świecie* (2013), BFG, dostępny na stronie: <https://www.bfg.pl/analizy-sytuacji-w-sektorze-bankowym>, dostęp dnia 20.05.2013.
2. Barnier M. (2010), *Plan działań Unii Europejskiej na rzecz reformy sektora finansowego*, Biuletyn Komisji Europejskiej, Bruksela.
3. Beck T., Losse-Müller T. (2010) *Financial Sector Taxation: Balancing Fairness, Efficiency and Stability*, dostępny na stronie: <http://www.voxeu.org/article/financial-sector-taxation-balancing-fairness-efficiency-and-stability>, dostęp dnia 15.08.2012.
4. Dec P., Masiukiewicz P. (2011), *Banking Tax in European Union*, „Annals of Dunarea de Jos University of Galati, Fascicle I. Economics and Applied Informatics” No. 2.

5. *Draft Report to The Ecofin on Financial Levies and Taxes* (2011), Economic and Financial Committee EU, Brussels, 12.05.
6. *Funding Systemic Crisis Resolution* (2012), OECD, Paris, 20.03.
7. Juszczak S., Snarski P. (2011), *Przegląd potencjalnych podatków i opłat nakładanych na banki w obliczu globalnego kryzysu gospodarczego*, „Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej” nr 93.
8. Masciandaro D., Passarelli F. (2012), *The Financial Transaction Tax: A Political Economy View*, „Intereconomics” No. 2.
9. Masiukiewicz P., Nowak M. (2012), *Financial Leverage Models Versus Bankruptcy Enterprises*, „Journal of International Scientific Publications. Economy & Business” Vol. 6, No. 4.
10. Masiukiewicz P., Dec P. (2012) *Special Taxes in Banking*, „Perspectives of Innovations in Economics and Business” No. 11.
11. Masiukiewicz P. (2013) *Management of Financial Safety Net in Poland*, „Theory of Management” No. 7, Scientific Papers, Faculty of Management Science and Informatics, University of Zilina.
12. Mesjasz L. (2012) *Kryzys finansowy w państwach strefy euro: zarządzanie i koncepcje przewyciężenia*, w: *Polityka finansowa w dobie kryzysu integracji europejskiej*, Bednarczyk J.L., Przybylska-Kapuścińska W. (red.), CeDeWu, Warszawa.
13. Wierzba R. (2012) *Proces budowania unii stabilności fiskalnej w strefie euro*, w: *Eseje o stabilności finansowej*, Alińska A. (red.), CeDeWu, Warszawa.
14. Zingales L., (2009) *A Tax on Short Term Debt Would Stabilize The System*, „Financial Times”, 17 December.

Streszczenie

W wielu krajach poszukuje się i wdraża rozwiązania systemowe dla dezaktywacji potencjalnych kryzysów finansowych. Podczas kryzysu finansowego subprime w większości krajów Unii Europejskiej można było dostrzec politykę preferowania sanacji banków i niedopuszczania do upadłości. Podstawowymi instrumentami sanacji są niewątpliwie pożyczki oraz gwarancje z funduszy naprawczych o charakterze publicznym lub publiczno-prywatnym. Celem artykułu jest przegląd istniejących i projektowanych rozwiązań dotyczących funduszy naprawczych w krajach członkowskich i na szczeblu UE oraz sformułowanie propozycji modelowych.

Słowa kluczowe:

kryzys, bezpieczeństwo finansowe, sanacja banku

Bank Recovery Funds in European Union (Summary)

During the subprime financial crisis politics of preferring bank rehabilitation and bankruptcy non allowance could be seen in most EU countries. The main instruments of rehabilitation are loans and guarantees from bank recovery funds of public or public-private character. The goal of this article is to provide an overview of the existing and planned solutions regarding recovery funds in EU's member states and in the European Commission level and formulating model propositions.

Keywords

crisis, financial safety, bank's rehabilitation

